

Заява

про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Замовник: Департамент економічного та регіонального розвитку Закарпатської обласної державної адміністрації – обласної військової адміністрації

1. Назва документа державного планування: „Програма соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2026 рік ”

2. Основні цілі документа державного планування, його зв’язок з іншими документами державного планування

Вид документу державного планування – Програма соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2026 рік (надалі – Програма).

2.1. Програма є документом державного планування місцевого рівня і відноситься до системи прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку області на короткостроковий період. Законодавчою основою для розроблення Програми є стаття 143 Конституції України, Закони України „Про місцеві державні адміністрації”, „Про правовий режим воєнного стану”, „Про засади державної регіональної політики”, „Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”, постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 „Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету” (із змінами). При підготовці Програми враховані завдання інших документів державного планування, а саме:

Цілей сталого розвитку України до 2030 року (Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722);

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 р. № 940);

Стратегії розвитку Закарпатської області до 2027 року, затвердженої рішенням Закарпатської обласної ради від 19.12.2024 року № 1216.

2.2. Основні завдання Програми та пріоритетні напрями діяльності в області трансформовані в перелік завдань та заходів з її реалізації та згруповані у розділи, які відповідають стратегічним та оперативним цілям

розвитку Закарпаття, або є актуальними за обставин, викликаних воєнним станом. Основна робота органів влади регіону буде і надалі спрямовуватися на максимальну мобілізацію фінансових та людських ресурсів з метою забезпечення стабільної роботи економіки в умовах воєнного (післявоєнного) періоду, у тому числі за рахунок реалізації комплексу заходів зі створення нових робочих місць через підтримку бізнесу, стимулювання залучення інвестицій; оборони регіону від можливої ескалації воєнних дій та безпеки для жителів області і внутрішньо переміщених осіб; продовження робіт з відновлення /реконструкції соціальної інфраструктури; підвищення рівня соціального захисту населення, у тому числі осіб, постраждалих внаслідок військової агресії російської федерації; надання якісних освітніх, медичних, житлово-комунальних послуг; цивільний захист населення в умовах військового стану; підвищення доходів населення.

2.3. Програма базується на аналізі певного кола наявних показників соціально-економічного розвитку області за 2023-2024 роки та поточної ситуації у 2025 році з урахуванням наслідків впливу збройної агресії російської федерації, визначенні основних зовнішніх і внутрішніх чинників, які стримують розвиток регіону, а також передбачає забезпечення узгоджених спільних дій місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування задля втілення єдиної державної політики розвитку України на рівні області.

2.4. Основним інструментом реалізації завдань Програми є виконання заходів обласних комплексних та цільових програм, розробка, затвердження та внесення змін до яких проводитиметься виключно з дотриманням вимог законодавчих і нормативно-правових актів. Зазначені програми регіонального розвитку, як складові Програми також передбачають проведення оцінки впливу на довкілля у відповідності до Закону України „Про оцінку впливу на довкілля”.

3. Якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Програма соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2026 рік не містить конкретних проєктів здійснення господарської діяльності, та не визначає місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів. Програма не містить конкретних рішень про впровадження

господарської діяльності, яка може мати вплив на довкілля, у тому числі щодо надання документів дозвільного характеру на провадження такої діяльності.

Програма охоплює усі види господарської діяльності: промисловий, агропромисловий і транспортний комплекси, енергозбереження та енергоефективність, житлово-комунальне господарство та комунальну інфраструктуру, освіту, охорону здоров'я, фізичне виховання та спорт, культуру, охорону навколишнього природного середовища, впровадження заходів щодо територіального планування тощо. Для забезпечення виконання завдань формуються відповідні заходи, серед яких можуть бути проєкти, реалізація яких підлягатиме комплексу дій, досліджень і оцінок, відповідно до Закону України „Про оцінку впливу на довкілля” . З метою прийняття (не прийняття, прийняття із застереженнями і зауваженнями тощо) рішення уповноваженого державного органу регіонального або всеукраїнського рівнів щодо провадження планованої діяльності на території області мають бути здійснені всі передбачені законодавством України процедури дій, досліджень і оцінки впливу на довкілля, відповідно до Закону України „Про оцінку впливу на довкілля”.

Оцінка впливу на довкілля здійснюється з дотриманням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, з урахуванням стану довкілля в області, де планується провадити плановану діяльність, екологічних ризиків і прогнозів, перспектив соціально-економічного розвитку регіону, потужності та видів сукупного впливу (прямого та опосередкованого) на довкілля, у тому числі з урахуванням впливу наявних об'єктів планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності або розглядається питання про прийняття таких рішень.

4. Інформація про ймовірні наслідки: а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; б) для територій з природоохоронним статусом; в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

В ході здійснення СЕО мають бути оцінені ймовірні наслідки реалізації Програми. Зокрема, мають бути оцінені наслідки для таких складових довкілля:

- атмосферне повітря;
- водні ресурси;
- відходи (промислові та тверді побутові відходи, викиди та стоки, полігони ТПВ, контейнерні майданчики для збору ТПВ, тощо) ;
- земельні ресурси;

- біорізноманіття та рекреаційні зони;
- наслідки для здоров'я населення.

б) для територій з природоохоронним статусом:

Всього на території області розміщено 34 об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення та 471 об'єктів природнозаповідного фонду місцевого значення.

Серед об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення Карпатський біосферний заповідник; 3 національних природних парків (НПП „Синевир”; Ужанський НПП; НПП „Зачарований край”); 19 заказників у т.ч.: один ландшафтний парк („Брадульський”); 8 ботанічних парків („Чорна гора”, „Юлівська гора”, „Урочища Затінки і Тересянка”, „Глади́нський”, „Горгани і Тавпіширка”, „Кедринський”, „Керничний”, „Урочища Странзул, Задня, Кедрин”); 4 загальнозоологічних парків („Річанський”, „Тур'є-Полянський”, „Великодоброньський”, „Потік Оса”); один орнітологічний парк - „Соколові скелі”; „Апшинецький” гідрологічний парк; геологічний парк „Зачарована долина”; 9 пам'яток природи (комплексний парк „Гора Високий камінь”; 7 ботанічних парків; гідрогеологічний парк „Болото Чорне багно” („Чорні багна”).

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки необхідно оцінити ймовірні наслідки для цих територій.

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:
транскордонні наслідки відсутні в рамках зазначеної стратегічної оцінки.

Реалізація Програми не чинитиме транскордонного впливу на елементи довкілля, тому відсутня потреба в оцінці транскордонних наслідків. Водночас проекти, які увійдуть до заходів обласних комплексних та цільових програм і відповідно до Закону України „Про оцінку впливу на довкілля” підлягатимуть оцінці впливу на довкілля, окремо проходитимуть стратегічну екологічну оцінку, в т. ч., за потреби, щодо транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення, до прийняття рішення про їх реалізацію.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено:

Розроблення Програми соціально-економічного розвитку області на короткостроковий період є обов'язком органів виконавчої влади, що передбачено статтею 18 Закону України „Про державне прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку України” і не передбачає використання альтернативного нульового сценарію - не прийняття проєкту Програми на наступний рік.

Разом з тим, в процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки буде розглянуто наступну альтернативу: „Нульовий сценарій” – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного

документа державного планування. Оцінку ефективності вказаної альтернативи буде відображено у Звіті про стратегічну екологічну оцінку.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки:

Для проведення стратегічної екологічної оцінки буде використана наступна інформація: доповіді про стан довкілля, статистична інформація, дані моніторингу стану довкілля, експертні оцінки, інша доступна інформація.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки будуть застосовані такі аналітичні методи: аналіз тенденцій, оцінка ймовірних наслідків відповідно до контрольного переліку, експертний аналіз. Також будуть використані такі методи участі громадськості, як інформування, консультування, опитування, коментування, обговорення тощо.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування:

Прогнозування соціально-економічних та екологічних процесів є важливим елементом стратегічного планування розвитку області. Тому всі етапи дослідження будуть проведені з врахуванням вимог нормативно-правових актів у сфері екологічної безпеки та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення. Так, Закон України „Про охорону навколишнього природного середовища” визначає загальні вимоги в галузі охорони навколишнього природного середовища. Законом встановлено, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з дотриманням обов'язкових екологічних вимог:

а) раціонального й економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;

б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;

в) здійснення заходів щодо відтворення відновлювальних природних ресурсів;

г) застосування біологічних, хімічних і інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища й безпеку здоров'я населення;

д) збереження територій і об'єктів природно – заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні;

е) здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб;

є) здійснення заходів щодо збереження й невиснажливого використання біологічного різноманіття під час провадження діяльності, пов'язаної з поводженням з генетично модифікованими організмами.

Заходи, спрямовані на запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для здоров'я населення, визначатимуться відповідно до вимог Закону України „Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”.

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку:

Зміст Звіту про СЕО Програми соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2026 рік враховуватиме вимоги ст. 11 Закону України „Про стратегічну екологічну оцінку”, методичних рекомендацій із здійснення стратегічно екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Міністерства екології і природних ресурсів України № 296 від 10.08.2018 (із змінами).

9. Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, та строки їх подання:

Зауваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу СЕО проекту Програми соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2026 рік подаються до Департаменту економічного та регіонального розвитку Зкарпатської обласної державної адміністрації - обласної військової адміністрації. Адреса: м. Ужгород, пл. Народна, 4, Закарпатська область, Україна, 88000. e-mail адреса: economy@carpathia.gov.ua (з поміткою в темі листа „Пропозиції до заяви про СЕО”).

Відповідальна особа: Лесишин Ельвіра Давидівна – начальник управління регіонального розвитку Департаменту економічного та регіонального розвитку Зкарпатської обласної державної адміністрації - обласної військової адміністрації).

Строк надання зауважень і пропозицій становить 10 днів з дня офіційного опублікування Заяви.

10. Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу СЕО:

на офіційному веб-сайті Закарпатської обласної військової адміністрації 26.09.2025.

Замовник/Уповноважена особа замовника:

Департамент економічного та регіонального розвитку Закарпатської обласної державної адміністрації – обласної військової адміністрації/ТРИНДЯК Тарас Михайлович

